

Handläggare

Robert Hagström | Enhetschef kultur och fritid
0734-64 72 01 | robert.hagstrom@bollebygd.se

Förslag på framtidens kulturskola i Bollebygds kommun

Kommunfullmäktiges uppdrag till utbildningsnämnden 2026

Utbildningsnämnden ges i uppdrag att utreda hur vi bäst och effektivast kan bedriva kulturskola. I samverkan med Härryda, Borås eller i egen regi.

Bakgrund

Kommunfullmäktige gav 2025 utbildningsnämnden i uppdrag att ta fram en nulägesanalys av kulturskolans nyttjande samt föreslå åtgärder för att öka deltagandet. Utbildningsförvaltningen genomförde en utredning och föreslog fyra olika alternativ för Bollebygds kulturskola. I utredningen ingick också förslag på åtgärder för ett ökat deltagande.

Nuläge i Bollebygd

Bollebygds kommun köper kulturskoleverksamhet av Härryda kommun enligt avtal från 2015.

- Kostnad 2024: ca 1,65 mkr (inkl. lokaler)
- Cirka 12 % av barn 6–15 år deltar (i nivå med Borås men lägre än i Svenljunga kommun)
- Utbud: främst instrument (elbas, gitarr, piano, slagverk), dans och teater
- Avgifter: 500–750 kr/termin, instrumenthyra 300 kr/termin

Utmaningar för ett ökat deltagande

- Begränsat utbud och bristande bredd
- Svårt att nå vissa grupper (glesbygd, socioekonomiskt utsatta, barn med funktionsnedsättning eller utländsk bakgrund)
- Behov av anpassade lokaler vid eventuell utökning

Förslag för att öka deltagandet

- Utöka eller förändra kursutbudet.
- Sänka eller ta bort avgifter och instrumenthyra.
- Anordna öppet hus och prova-på-verksamhet.
- Ökad information och synligheten i kommunen.
- Starta öppen, avgiftsfri kulturverksamhet utan krav på anmälan.

Fyra alternativa vägar framåt

- **Egen regi** – ger större självbestämmande men är kostsamt och svårt att säkra kompetens i en liten organisation.
- **Utökat samarbete med Härryda** – ger tillgång till bred verksamhet och kompetens, men mindre lokal styrning och ökade kostnader.
- **Avtal med Borås stad** – ger tillgång till större organisation och samordning, men högre kostnader och mindre lokal kontroll.
- **Fortsätta som idag** – enklast organisatoriskt, men risk för fortsatt begränsat utbud och lågt deltagande.

Avtalet med Härryda kommun behöver omförhandlas eller avslutas. Oavsett väg, kommer kostnaderna för kulturskolan i Bollebygd kommun att öka.

Utbildningsförvaltningens förslag

Förslaget är att Bollebygds kommun ingår samverkan med Borås stads kulturskola. Det innebär att avtalet med Härryda kommuns kulturskola sägs upp. Uppsägning ska ske skriftligen ”vid närmst följande halvårsskifte (30 jun eller 31 december) med en uppsägningstid på 12.

Förslag på upplägg ny kulturskola

I samverkan med Borås kulturskola är förslaget att utbudet kommer anpassas efter behov och efterfrågan. Målet är att utöka kursutbudet med exempelvis blås- och stråkundervisning samt undersöka intresset för kör- och teaterverksamhet.

Hur kursutbudet kommer se ut på Töllesjöskolan och Örelundskolan är svårt att fastställa, då ambitionen är att anpassa efter lokala önskemål.

För att öka tillgängligheten föreslås att en öppen verksamhet startas, där deltagande inte kräver kursavgift eller anmälan. Exempelvis kan verksamheten organiseras så att den är öppen för förskolan på förmiddagar och för barn och unga efter skoltid på eftermiddagar. Orkesterspelande kommer även att erbjudas i Borås.

För ungdomar som vill fortsätta på kulturskolan efter år 9, kommer det att finnas möjlighet att göra detta i Borås.

Fördelar/nackdelar med Borås kulturskola

Nackdelar:

Ett avtal med Borås stad innebära ökade kostnader för kommunen. Det medföra också att nuvarande elever får nya lärare, vilket kan påverka kontinuiteten i undervisningen.

Kulturskolan i Borås har en lägre avgift än dagens kursavgift och instrumenthyra. Detta kan innebära en högre kostnad för kommunen, då barn och unga bör betala samma avgift oavsett hemkommun. Verksamheten blir heller inte kommunens egen, utan styrs av Borås stad vad gäller utbud och inriktning, vilket innebär minskad lokal rådgivning.

Fördelar:

Genom ett avtal med Borås stad får kommunen tillgång till samordning och utvecklingsarbete via Sjuhärads kommunalförbund. Exempelvis pågår arbete med att

möjliggöra för barn och unga att delta i kurser i andra kommuner inom samverkansområdet.

Det pågår även ett arbete med ensemblespel där deltagare från flera kommuner medverkat. Borås kulturskola har ett brett och välutvecklat utbud samt en aktiv verksamhet, inklusive en öppen verksamhet där barn och unga får delta utan anmälan eller avgift.

Eftersom många elever från Bollebygds kommun går på gymnasiet i Borås skapas bättre kontinuitet, då kursutbudet där sträcker sig längre än till årskurs 9. Samverkan underlättar även kompetensförsörjningen genom tillgång till kvalificerad personal.

Samverkan med kulturskolorna inom Sjuhärads kommunalförbund.

Sju kommuner inom Sjuhärads kommunalförbund har sedan 2021 haft ett samarbete mellan kulturskolorna. Målet med samverkansarbetet har varit att skapa gemensamma arbetssätt, strukturer och nätverksamt erbjuda ett bredare kursutbud. Samverkansarbetet är en del av Sjuhärads kulturplan där viljeinriktning är att stärka barn och ungas rätt att påverka, bygga ett regionalt kulturskolekluster och fortsatt arbete med vidgat deltagande för barn och unga.

Eftersom Bollebygds kommuns kulturskola har köpts av Härryda kommun, har kommunen inte ingått i den delregionala kulturskolesamverkan.

Det pågår ett arbete mellan kommunerna i Sjuhärad där målet är att barn inom delregionen ska ha möjlighet att välja kulturskola i en annan kommun (om kursen inte finns tillgänglig i den egna kommunen).

Kursavgift (intäkt till Borås kulturskola)

Kursavgiften samt instrumenthyra kommer tillfalla Borås kulturskolan. Idag är kostnaden för dans/instrumentalkurser 300 kr/termin och instrumenthyra 200 kr/termin.

Det är viktigt att avgifterna harmoniseras mellan kommunerna, särskilt om deltagare från olika kommuner undervisas i samma grupper. Deltagare kan använda Fritidskortet för betalning.

Förslag på utbud i Bollebygd

- Gitarr/elbas 30% (nuvarande utbud)
- Piano 30% (nuvarande utbud)
- Dansverksamhet 40% (landsbygd/centrum, nuvarande utbud)
- Träblås 10% (fokus på gruppundervisning)
- Brass 10% (fokus på gruppundervisning)
- Stråk 10% (fokus på gruppundervisning)
- Barnkörer på varje grundskola i anslutning till skoldagens slut 20%
- Öppen verksamhet med kulturpedagoger 40% (förmiddag öppen verksamhet mot förskola samt eftermiddag öppen verksamhet efter skoltid)

- Projekt med ungdomsgården – öppen verksamhet/skapa musik (Kulturrådsprojekt)

Utbud i Borås

- Orkesterspel i Borås – erbjuds inom Borås kulturskola ordinarie utbud
- Åk 1-3 gymnasiet – möjlighet att ta del av Borås kursutbud (i mån av plats)

Budget ”ny” kulturskola

- Samordning/marknadsföring 20% 140 tkr
- 2 lärartjänster á 650 tkr 1 300 tkr
- 2 kulturpedagoger (KP) 40% 1 dag/vecka 280 tkr
- Inköp material/instrument/overheadkostnader 280 tkr (delvis en engångssumma vid uppstart)
- Tillgång till elevsystemet StudyAlong (ej prisuppgift än)
- Lokalkostnad 423 tkr/år
- Funkisverksamhet en förmiddag/vecka under skoltid (Kulår) 20% (kräver 2 lärare á 10% vardera)
- Kulår i åk 1 eller 2 vid de tre grundskolorna. 1 gång/vecka á 30-40 min 20% (kräver 2 lärare á 10% vardera)
- Våldsprevention/drama åk 7 – 10%
- Instrumentalundervisning fördelat på flera lärare

Total årskostnad på ca 2,5 mkr.

Robert Hagström
Enhetschef kultur och fritid
Bollebygds kommun